وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد گردند محققا آنان را به راه خویش هدایت
می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

دور ششم سال دوم شماره ۳۵ چهارشنبه ۱۳ حوت ۱۳۸۲ ۱۲ محرم الحرام ۱۴۲۴ - 4 March 2004

سرمقاله

فلسفۀ عاشورای حسینی عدالت خواهی و انسان دوستی است

ص۲

راهکارهای رسیدن به سعادت زنا شویی

ص۷

محترم استاد ربانی در ملاقات با سفیر جاپان در کابل:

توجه کشور شما را در بازسازی مناطق دور دست نیز خواهانم

محترم استاد ربانی رهبر جهاد و مقاومت به تاریخ دهم حوت با سفیر جاپان در کابل دیدار نمودند. سفیر جاپان در این ملاقات گفت:

ص۳

در یک کنفرانس یک روزه

از پنجصد وهشتادمین سالزاد امیر علی شیرنوایی و به رسمیت ساختن زبان اوزبیکی وترکمنی تجلیل شد

روز پنجشنبۀ گذشته ۷ حوت کنفرانسی بسیار با شکوه به مناسبت پنجصد وهشتادمین سال تولد امیر علی شیرنوایی و رسمیت یافتن زبان اوزبیکی و ترکمنی در قانون اساسی افغانستان در شهر مزار شریف برگزار گردید.

امیر علی شیر نوایی یکی از فرهیختگان نام آور فرهنگ سرزمین ماست که در نیمۀ دوم قرن نهم و اوائل قرن دهم هجری قمری می زیسته است (۸۴۴-۹۰۶ هـ ق). نوایی شخصیت چند پهلویی است که در عرصه های شعر واذب وفلسفه و حکمت در دو زبان فارسی دری وترکی چغتایی (اوزبیکی) از بر آمدهای روزگار خویش به شمار می آمده است.

نوایی را بنیان گذار ادبیات ترکی چغتایی می دانند و از این روی وی در ادبیات اوزبیکی از جایگاهی به سان شکسپیر در ادبیات انگلیسی و تولستوی و پوشکین در ادبیات روسی ورودکی وفردوسی در ادبیات فارسی برخوردار است.

ص۳

انتخابات و مشکل بریدگی میان شهر و روستا

ص۲

انتخابات در دیدگاه های مردم

- ضامن علی: این کارت را گرفته ام تا به یک شخص خوب و نیکو کار که برای مردم و وطن خدمت کند، رأی بدهم.
- تمیم احمد محصل انستیتوت طب کابل: انتخاب رئیس جمهور حق هر فرد از ملت افغانستان است باید با ارادۀ آزاد او را بر گزینیم.

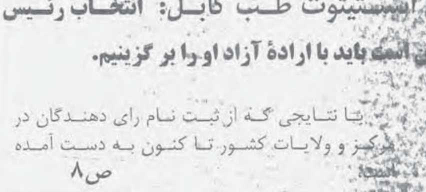
همزمان با تدویر لویه جرگۀ تصویب قانون اساسی، آمادگی برای انتخابات آغاز یافت. پروسۀ ثبت نام رأی دهندگان به حیث نقطۀ آغاز برگزاری انتخابات یک ماه قبل عملاً آغاز گردید. دفتر سازمان ملل گفته است که باید ده ملیون زن ومرد افغانستان کارت رأی دهی به دست آورند و در انتخابات اشتراک نمایند.

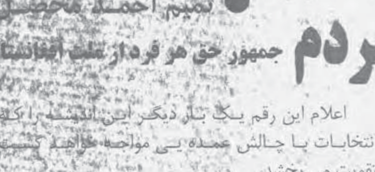
پس از مدت یک ماه تعداد کسانی که ثبت نام کرده اند و کارت رأی دهی به دست آورده اند بیشتر از یک میلیون نفر اعلام گردید.

اعلام این رقم یک بار دیگر این اندیشه را که انتخابات با چالش عمده یی مواجه خواهد گشت تقویت می بخشد.

با نتایجی که از ثبت نام رای دهندگان در مرکز و ولایات کشور تا کنون به دست آمده است.

ص۸

جریان توزیع کارت رأی دهی در لیسه زرغونه

ولس مشر کرزي دطالبانو دبهرنیو چارو پخواني وزیر سره گوري

دطالبانو دبهرنیو چارو پخواني وزیر وکیل احمد متوکل دیوه لیك په ترڅ کي له کرزي څخه غوښتنه کړي چي په تولنه کي دطالبانو دپلویانو دبیا رامنځ ته کیدو په باب دي له ده سره خبري وکړي.

حامد کرزي ددغه لیك ستاینه کړي او له وکیل احمد سره ئي لیدو ته چمتووالي ښودلي دي. دکرزي ویاند جاوید لودین ددي خبر پخلي کړي او ویلي دي چي کیداي شي حامد کرزي دده لیك ته ځواب ووائي او یاهم پخپله ورسره وگوري. وکیل احمد تیرکال دامریکائیانو لخوا له توقیف څخه خلاص شو او اوس دي په کندهار کي اوسي.

القاعده دنورو بریدونو توان هم لري

دامریکا داستخباراتو د اداري رئیس جورج تنت ویلي دي چي په تیرو ۱۸میاشتو کي دالقاعدي دتنظیم ډیرمهم غړي یا وژول شوي او یاخوهم نیول شوي دي.

ده زیاته کړه سره له دي چي القاعده کمزور شوي ده خو د دي وس ئي پیداکړي چي خپل پیغامونه نورو تندلارو ډلوته خپاره کړي. دغوتندلارو ډلو اوس یو نړیوال غورځنگ جوړ کړي چي پرامریکي دبرید لپاره هرډول وسائل به استعمال کړي. دده په وینا دغي ډلي زیات ملاتړ موندلي او زیاتره افراطي مسلمانان له دوي سره مرسته کوي تینت وائي دغه ډله عراق ته دیوه طلائي چانس په توگه گوري او دي ته ئي ملاتړلي ده چي د ډله ییزي وژني ستري وسلي تر لاسه کړي.

په افغانستان کی د امریکا پوځی هلی ځلی د هغه هیواد په ورځپانو کی

په دي وروستیو کي د امریکي په ورځپانو کي دافغانستان له اړوند دمرکزي استخباراتو یا سي.ائي.اي دفعالیتونو په باب خیني رپوټونه خپاره شوي دي چي لوستونکیو ته ئي ځیني غټ تکي وړاندي کوو کوم رپوټ چي دواشنگټن پست ورځپاني دیکشنبي او دوشنبي په گڼو کي

په اوو مخونو کي چاپ شوي په حقیقت کي دهغه کتاب دمحتویاتو لنډیز دی چي دهغه دی رپوټ لیکونکي ستیف کول لخوا لیکل شوي دکتاب سرلیك دي "گوست وارد" یا دخیالي موجوداتو جنگ او دغه کتاب په نیویارك کي یوې خپرو ندویه اداري خپور کړي دي. واشنگټن پست له

نوموړي کتاب څخه په استفادي سره لیکي: سي ائي. اي د سپتمبر له پیښي څخه راوروسته دبن لادن دنیولو په مقصد یوه پټه مگر ناکامه هڅه له یو شمیر قبایلي جاسوسانو سره پیل کړي خو دغه فعالیت دسپیني ماڼي او سي ائي اي تر منځ دپالیسي په سر دمناقشې له امله نا کام شو.

۷مخ

مجاهد
ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان
مؤسس: استاد برهان الدین ربانی
سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشیدی
ناشر : دفتر فرهنگی
زیر نظر هیأت تحریر
آدرس : کابل- چار راهی زنبق
صندوق پستی : ۲۲۶
شماره های تلفن:
همراه: ۰۷۰۲۸۵۱۳۹ / دجیتال: ۲۱۰۲۲۲۹
E-mail: mujahidweekly@yahoo.com

سرمقاله

فلسفهٔ عاشورای حسینی عدالت خواهی و انسان دوستی است

رسالت پیامبر صلی الله علیه وسلم به اعتراف موافقان و مخالفان دعوت ایشان پیام رهایی انسان از تیرگی های جهل و بی عدالتی و گستردن مهر و دوست داشتن در جامعهٔ انسانی بوده است، که این پیام و حرکت پس از رحلت پیامبر صلی الله علیه وسلم در دوران خلیفگان ایشان نیز تداوم یافت. اما زمانی که نظام خلافت پایان گرفت حکومت به گونهٔ "پادشاهی گزنده" در آمد، و این گزنده خویی وستم جویی وکژ راهه پویی در فرمانروایی یزید بن معاویه به حدی بالا رسید. امام حسین علیه السلام نوادهٔ پیامبر صلی الله علیه وسلم با یاران پاکبازش برای باز آوردن نظام حکومت به بستر اصلی اش و احیای عدالت و انصاف و به نکویی خواندن و از زشتی باز داشتن و در یک کلام تجدید ارزش ها و آموزه های دین جدش به پا خاست و در این راه سر ومال و اهل و عیال نشناخت و مرگ با وقار را بر زندگی مذلت بار ترجیح داد.

مسلمانان و همهٔ آزادگان وعدالت خواهان جهان از آن زمان تاکنون خاطرهٔ این فداکاری را به گونه یی گرامی می دارند.

مسلمانان در شیوهٔ یادکرد از حادثهٔ کربلا دو گونه نظر دارند، هرچند در باب فلسفهٔ آن در میان آنان اختلافی ژرف وجود ندارد. فقیهان سنت شهادت امام و یاران و خانواده اش را مصیبتی بزرگ می دانند، ولی خویشتن وکسان خویش را در برابر آن به صبر وشکیبایی فرا می خوانند و بر عاملان آن نفرین می فرستند و از آنان بی زاری می جویند. اما فقهای شیعه در یاد بود این حادثه نوحه سرایی و سیاه پوشی را مجاز دانسته و در بارهٔ سر وصورت زدن و تعزیه وتمثیل و شبیه ساختن ومسائلی از این باب با هم اختلاف ورزیده اند. برخی آن را روا و بیشترینهٔ فقیهان پیشین واصلاحگران معاصر شیعه مانند آیت الله مرتضی مطهری وعلامه سید محسن امین وآیت الله خامنه یی وآیت الله واعظ زادهٔ خراسانی و... آن را ناجایز شمرده و از آن به عنوان یک کار نادرست شرعی وعقلی نهی کرده اند.

ولی در تاریخ گاه و ناگاه به ویژه در این وقت ها نه مسائل بنیادین حادثهٔ کربلا که همین مسائل غیر اساسی وتلفیقی آن موجب تشنج ها و تفرقه هایی میان مسلمانان با هم برادر سنی و شیعی شده است. سالیانی است که روزهای بزرگداشت از عاشورای حسینی در کشور پاکستان همراه با این نوع تشنج ها ودرگیری ها بوده است، ولی امسال جهان شاهد حوادثی از این قبیل در افغانستان هم بود. خبر رسانی ها در دوشنبه گذشته روز دهم محرم الحرام از دو حادثهٔ اسف انگیز درگیری میان این دوطایفه در مدرسهٔ نظامی کابل (حربی شونځی) وتکیه خانهٔ لقعهٔ نجارهای خیرخانه اطلاع دادند.

بی تردید این حادثه ها یا از بی اطلاعی از تعالیم وآموزه های دینی وفلسفهٔ نهضت حسینی رخ می دهد یا دست دشمن با بهره وری از این نا آگاهی ها وغفلت ها در پس پردهٔ آن ها قرار دارد.

مسلمانان چه شیعی وچه سنی باید در تجلیل از کارنامهٔ حسینی توجه به پیام وفلسفهٔ آن -که همانا ستم زدایی و داد خواهی است- داشته باشند و از تشنج آفریدن در پیرامون مسائل غیر محوری آن پرهیز ورزند.

بر دانشمندان وعالمان هردو طرف لازم است که با بیان فلسفهٔ راستین حادثهٔ کربلا و زدودن زنگارهای نشسته بر آن از به میان آمدن چنین حادثه هایی بنیان بر انداز جلو گیرند ودر این روز تخم مهر ورزی و داد دوستی در دل های مسلمانان بکارند چون فلسفهٔ عاشورای حسین علیه السلام به یقین عدالت خواهی وانسان دوستی است.

انتخابات و مشکل بریدگی میان شهر و روستا

وحید مژده

ثبت نام برای انتخابات آیندهٔ ریاست جمهوری همچنان با کندی به پیش می رود و قرار احصائیه ها تاکنون اندکی بیش از یک ملیون نفر ثبت نام کرده اند که بیشتر شامل شهر های بزرگ از جمله پایتخت است. مردم روستا ها هنوز به این حرکت مهم ملی بی باور اند و به آن به نظر شک می نگرند.

این مسأله خود جای سوال دارد که چرا چنین طرز تفکری در روستا ها حاکم است؟

وقتی به مسأله از دید شهر و روستا نگاه می کنیم بار دیگر خلای هراس برانگیز میان شهر وروستا از نظر اقتصادی و اجتماعی فرهنگی در نظر مجسم می شود. روستا همچنان خود را با شهر بیگانه می یابد و شهر از کنار مشکلات روستا ها بی تفاوت می گذرد.

در گذشته ها (دهۀ دیموکراسی) نیز در این کشور منوال کار به همین شکل بود. با نزدیک شدن زمان انتخابات شورا، دولت به یاد روستا ها می افتاد زیرا اکثریت مردم در روستا ها به وکلا رأی می دادند و نماینده های محافظه کار که جانبدار دولت بودند

بیشتر از روستا ها می امدند.

با به پایان آمدن انتخابات و تعیین وکلای مردم، مشکلات روستا ها در جریان پروسهٔ دادن رأی اعتماد به حکومت مطرح می شد و این جریان خسته کننده گاهی هفته ها به طول می انجامید. خسته کننده به این دلیل که مشکلات روستا ها همانند بودند که از زبان هر وکیل بار ها تکرار می شد و در پایان حکومت با گرفتن رأی اعتماد از شورا به سلامت بیرون می شد و مشکل روستا ها از یاد ها می رفت. تا چهار سال بعد و انتخابات دیگرهمه چیز بر روال گذشته جریان می یافت.

بی اعتنایی دولت به مشکلات روستا ها پی آمد های ناگواری داشت که خود می تواند موضوع بحث یک سمینار علمی باشد اما به صورت خلاصه می توان گفت جدایی شهر و روستا و پافشاری دولت ها به این که پیشرفت نسبی در بعضی از شهر ها معیار پیشرفت و ترقی در مجموع کشور،قلمداد گردد، پیامد های ناگوار اجتماعی با خود داشت که حتی بر وحدت ملی کشور نیز تأثیرات سوء آن مشهود است.

بخش بزرگی از جامعهٔ روستایی ما از نظر فرهنگی تحت تأثیر فرهنگ قبایلی است. این گونه فرهنگ خود مانع بزرگ در راه به وجود آمدن یک ملت به مفهوم واقعی آن است. شرایط طبیعی کشور و مشکل ارتباطات، رنگینی قومی و زبانی مشکلی مزید بر مشکلات دیگر است.

حتی نظام قبایلی در کشور نیز یکدست نیست و همگونی و همخوانی در مناطق مختلف و میان قبایل کمتر به نظر می رسد. به عنوان مثال اگر ما از شرق تا غرب کشور را از نظر گونه های روابط اقتصادی مورد بررسی قرار دهیم می بینیم که در مناطق جنوب کشور قبیله به زمین وابسته است شاید به این دلیل که جنگل منبع بزرگ عاید این مردم را تشکیل می دهد و در گذشته میان قبایل، مرز بندی های ارضی صورت گرفته که تاکنون برقرار است و حتی گاهی قبایل بر سر مالکیت یک کوه یا تپه مدتها یا هم درگیر جنگ و زد و خورد می شوند.

مردم روستا ها از کنار سربازان حافظ صلح خارجی با لباس های شبه فضا نوردی شان با نگاه های حاکی از شک و تردید می گذرند.

در این مناطق برای شخصی که مربوط این قبایل نیست مشکل است تا در آن جا زمین بخرد زیرا در اینجا زمین بیشتر ملکیت دستجمعی است و ملکیت فردی نیز تا حد زیادی از خواست قبیله تبعیت می کند.

در شرق بازهم قبیله به زمین وابستگی دارد اما این وابستگی تا حدی انعطاف پذیرفته است زیرا در این مناطق، زمین ملکیت قبیله نه بلکه جنبهٔ شخصی یافته است. زمین های بزرگ در نتیجهٔ میراث به قطعات کوچکتر تقسیم شده و امکان فروش آن به کسانی که خارج از محیط قبیله اند نیز موجود است.

در جنوب غرب نیز وضع تا حدی به همین منوال است و هر قدر به جانب غرب می رویم نظام قبیله از زمین جدا می شود. در اینجا معیشت مدتهای طولانی به مالداری وابسته بود. در تمام این مناطق که به مرز نزدیک اند قاچاق نیز از منابع مهم عواید بشمار می رود.

قبایل جنوب از خدمت سربازی معاف بودند و اختلافات میان شان بیشتر از طریق جرگه های قومی حل و فصل می شود.

مردمی با چنین وضع زندگی تأثیر بسیار اندکی از دولت مرکزی را بر زندگی خویش احساس می کنند. در شهر های مرزی حتی معاملات اقتصادی نیز بیشتر با پول رایج کشور های آن سوی مرز صورت می گیرد.

در سایر نقاط کشور، نظم روستایی هرچند متفاوت است اما بی نظمی های بیش از دو دهه جنگ تأثیرات عمیقی بر طرز زندگی و فکر مردم برجا نهاده است. دولت مرکزی توان مقابله با قدرتمندان محلی را ندارد و بنابراین نقشی از دولت در زندگی مردم روستا محسوس نیست که آن را جدی بگیرند.

قبل از کودتای کمونیستی در افغانستان، سران قبایل و مردمان با اثر و رسوخ در زندگی مردمان روستا ها دارای نقش و اثر بودند که با دولت نیز رابطهٔ نزدیک داشتند. در حقیقت دولت بوسیلهٔ همین گروه بخش عظیمی از مناطق روستایی کشور را کنترول می کرد. دولت یک یا دو پسر از این گونه خانواده ها را به کابل فرامی خواند و به آنان امکان تحصیل بخصوص در ارتش را فراهم می ساخت. بعباره، دیگر این نوعی گروگان گیری محترمانه از بزرگان اقوام و قبایل به منظور بازداشتن از تمرد احتمالی بود.

اما در دوران جهاد این رابطه درهم شکست و جای بزرگان قوم را فرماندهان نظامی گرفتند و از آن سران اقوام و عشایر امروز فقط در نقاطی محدود نقش کمرنگی باقی است.

در حالی که در بخش اعظم از روستا ها، زندگی بر روال قرون وسطایی به پیش می رود، تغییری در ذهنیت ها به وجود آمده است که ناشی از مصائب پس از کودتای ثور و تأثیرات هجرت است. پس از کودتای ثور که کمونیست ها و تجاوز گران روس سیاست زمین سوخته را در مورد بخش بزرگی از روستا های کشور عملی کردند، مردم مجبور به مهاجرت گردیدند. این مهاجرت های گسترده از خود پیامد ها و تأثیرات مشخصی دارد. مردم روستا ها امروز خواهان زندگی حداقل در سطح کمپ های مهاجرین در پاکستان اند که البته برای شان مهیا نیست.

مردم روستا ها بیشتر با NGO ها آشنا هستند تا با دولت. دست اندر کاران دولت در بسیاری از ولایات از تأمین رابطهٔ نزدیک با مردم عاجز اند و این خود در کم رنگ شدن نقش دولت در ذهن مردم تأثیر مستقیم دارد.

در حالی که روستا ها همچنان غرق در مشکلات ناشی از دو دهه جنگ و نابه سامانی است در پایتخت کشور بنیاد های شبه مدرنیته با تقلید از دیگران نهاده می شود. تأثیرات اجتماعی این حالت در گسترده شدن فاصله میان شهر و روستا کاملا روشن است. آیا ویرانی بی رحمانهٔ شهر کابل پس از سرنگونی رژیم نجیب، انتقامی نبود که روستا از شهر گرفت؟ در رشد متوازن میان شهر و روستا که نیاز مبرم جامعه است تا کنون به برنامه هایی چون همبستگی ملی اکتفا شده است که کافی نیست.

مردم روستا ها از کنار سربازان حافظ صلح خارجی با لباس های شبه فضا نوردی شان با نگاه های حاکی از شک و تردید می گذرند. تا حضور این نیرو ها در کشور تعریفی قانونی نیابد، نقش حکومت مرکزی در اذهان، همچنان مواجه با سوالات بسیار خواهد بود.

با توجه به آنچه که بصورت شتابزده به آن اشاره شد می توان گفت که مردم روستا ها هم تحت تأثیر خصلت سرکوبگر و دست نشاندگی رژیم های گذشته، در مورد دولت ونقش آن هنوز هم همان رسوب های فکری گذشته را در ذهن دارند و دولت برای جلب حمایت روستانشینان راه طولانی در پیش دارد که هنوز در آغاز راه است. ما نمونهٔ بارز این تأثیرات منفی را در بی توجهی مردم به امر ثبت نام انتخابات می بینیم.

جلب مشارکت مردم در امر حکومت مستلزم جواب های لازم به سوالاتی است که به آن اشاره شد تا برنامهٔ دولت دراین خصوص چه باشد.

توجه کشور شما را در...

خوشحالم که روابط افغانستان و جاپان خیلی انکشاف پیدا کرده و ما با وجودی که شاهد تحولات خوب در ماه های اخیر در کشور شما می باشیم ولی این ها کافی نیست ما منتظر نتایج بهتر از این ها هستیم.

سفیر جاپان علاوه نمود: با وجودی که وقت کم است و پروسهٔ کاری به سوی انتخابات به کندی پیش می رود، باز هم امیدواریم که انتخابات مطابق پروسهٔ بن به وقت معین دایر گردد.

استاد برهان الدین ربانی در ادامهٔ این مذاکرات گفتند علاقه مندی کشور جاپان به افغانستان قابل تقدیر است وسفارت جاپان از قدیمی ترین سفارت ها در افغانستان می باشد. ما و شما روابط نزدیک داریم و فعلاً از این که این روابط استحکام پیدا می کند خوشحالیم ویقین دارم که همکاری کشور شما صادقانه و بدون آلایش و دوستانه است. یکی از بزرگترین کنفرانس ها برای افغانستان در جاپان تدویر یافت که برای ما خیلی ارزش دارد. البته من توجه کشور شما را به مناطق دور دست افغانستان نیز خواهانم. اگر پروژهٔ عملی حرفوی- تخنیکی شما از طریق دولت در آن مناطق روی دست گرفته شود خوب خواهد بود و در مورد راه حل قضایای کشور باید گفت: قدم های پر ارزش برای وحدت ملی باید برداشته شود، ما در این راستا سعی می نماییم تا تفاهم و آشتی ملی در بین مردم منحیث یک حرکت دوامدار ادامه پیدا کند. البته مرحله یی که در پیش رو داریم خیلی ها مهم و تاریخی است. همکاران بین المللی افغانستان هم در همچون یک مرحلهٔ حساس تاریخی در یک امتحان خوبی قرار می گیرند. اگر دموکراسی احترام به ارادهٔ مردم باشد، حالا وقت امتحان است، تا از این مرحله به خوبی بگذریم. تصور من این است: چون احصائیهٔ درست نفوس گرفته نشده و مرحلهٔ توزیع کارت ها هم نواقص زیاد دارد؛ چون یک نفر می تواند چند کارت رأی دهی بگیرد و این کار تکراراً تا به حال صورت گرفته است. انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی باید همزمان برگذار شود. مردم به انتخابات دعوت شوند که فکر نکنند فیصله ها از قبل صورت گرفته است. وکارها صرف به نام است. لهذا ما افغانها باید همکاری داشته باشیم و دوستان ما در این مورد متوجه باشند. سفیر جاپان از اظهارات استاد تشکر نموده گفت: نظرات شما قابل قدر است. او گفت: البته در لویه جرگه فیصله شده که حد اکثر کوشش شود است که هردو انتخابات یک جا صورت گیرد. واضافه نمود: من همیشه از نصایح و نظرات جناب عالی لذت می برم و در قسمت مسائلی که جناب عالی نظرات خود را ارایه فرمودند ما کوشش خود را انجام خواهیم داد.

از پنجصد وهشتادمین سالزاد...

این کنفرانس از سوی انجمن فرهنگی امیر علی شیرنوایی در تالار کفایت دایر گردیده بود که در آن بیش از هزار نفر اشتراک داشتند. دراین کنفرانس افزون بر فرهنگیان، شاعران و نویسندگان ولایات شمال کشور، هیأتی از جمعیت اسلامی افغانستان و فرهنگیان و شخصیت هایی ازکابل نیز دعوت شده بودند. هیأت جمعیت مرکب بود از محترم مولوی عبدالعزیز عزیزی مسؤول دعوت و تنظیم جمعیت ومحترم واقف حکیمی رئیس دفتر فرهنگی این سازمان و محترم زین العابدین یکی از فعالان آن در ولایت تخار. آقایان فضل کریم ایماق و دکتر محیی الدین مهدی ومحمد قسیم سنجی نمایندگان لویه جرگهٔ تصویب قانون اساسی در رأس دعوت شدگان از کابل قرار داشتند.

کنفرانس دو بخش داشت و دو موضوع، بخش رسمی که از ساعت حوالی ده تا ساعت یک ظهر دوام کرد و بخش غیر رسمی آن پس از ساعت یک ظهر به کارش ادامه داد.

شخصیت وافکار و اندیشه های امیر علی شیر نوایی ورسمیت یافتن زبان اوزبیکی و ترکمنی موضوع آن بود.

آقای خیری گردانندهٔ کنفرانس در آغاز آن فهرستی بلند از نام های نویسندگان وشاعران و سخنوران را باز خواند که قرار بود هر یک از آنان شعر و مقالت وسخنی در این دو باب بگویند، اما به دلیل تنگی وقت

واقف حکیمی

بیشترین آنان موفق به این کار نشدند. آقای واقف حکیمی به نمایندگی از جمعیت اسلامی افغانستان سخنرانی کرد -که متن آن در شمارهٔ آینده به گونهٔ مستقل خواهد آمد- و آقای فضل کریم ایماق به نمایندگی از هیأت جبههٔ عدالت ودموکراسی. سخنرانی نمایندهٔ جمعیت در این کنفرانس به گرمی استقبال شد. همچنان سخنرانی آقای ایماق که به زبان اوزبیکی ایراد گردید بسیار مورد استقبال قرار گرفت.

واقف حکیمی در بخشی از سخنانش گفت: شمار نمایندگانی که در لویه جرگهٔ تصویب قانون اساسی جهت تسجیل و تثبیت مسائل ملی پای فشردند و تسلیم هیچ نوع فشاری نگردیدند به ۲۷۱ نفر می رسید که همهٔ اقوام وملیت ها را در بر می گرفت. که نمایندگان جمعیت در آن میان نقشی بزرگ داشتند یکی از خواسته های مهم اینان رسمیت یافتن زبان اوزبیکی وترکمنی بود و طبعاً اینان خود همه اوزبیک و ترکمن نبودند. بلکه اینان می خواستند که این مسأله به عنوان یک حق مسلم و انسانی این مردم در قانون اساسی به رسمیت شناخته شود. این که برخی می گویند رسمی شدن زبان ها و هویت های چندگانه موجب برهم خوردن وحدت ملی می گردد سخنی درست نیست بلکه اعتراف به تنوع زبان ها و هویت های قومی وشناختن حقوق وحضور آنان موجب تحکیم وحدت ملی می شود و وحدت ملی به زور و سر نیزه به وجود نمی آید. بلکه با شناسایی و همدلی وپذیرش یکدیگر می شود وحدت را تأمین کرد.

حضور نیروهای آمریکایی در افغانستان به دستگیری بن لادن وملا عمر ارتباط ندارد

فرمانده کل قوای ائتلاف در افغانستان، "جنرال دیویدبارنو" طی یک کنفرانس مطبوعاتی به خبرنگاران دربارهٔ عملیات بر ضد افراد حلقات مربوط طالبان والقاعده گفت: تا حال نمی داند، ملا عمر و بن لادن در کجا پنهان شده اند. او افزود: از مدتی کوتاه بدین سو قوت های ائتلاف توجه جدی خود را به دستگیری ملا عمر، بن لادن و حکمتیار معطوف ساخته است.

به اساس گزارش ۱۱ حوت بی.بی.سی. قوماندان عمومی نیروهای ائتلاف جنرال دیوید بارنو در پاسخ به خبرنگاران، این نکته را نیز روشن ساخته است که مدت حضور نیروهای امریکایی در افغانستان نا محدود است و به دستگیری بن لادن، ملا عمر وافرادی مانند او ارتباط ندارد.

وی در عین حال امکان شرکت طالبان در قدرت افغانستان را رد نمود و گفت: طالبان در دولت موجود و آینده جای ندارند.

کودکان قاچاق می شوند!

فرامرز

مطابق گزارش رسانه های خبری و اظهارات برخی شاهدان عینی پیمانهٔ ربودن اطفال وقاچاق آنان دراین روزها موادمهم تبلیغات رسانه ها گردیده است و رادیوهای معروف جهان پیوسته از حوادث و رخدادهایی پیرامون این موضوع خبر می دهند.

مسؤولان دفتر ساحوی کمیسیون حقوق بشر افغانستان در ولایت گردیز به خبرنگار رادیو آزادی گفته است: ربودن وقاچاق کودکان در ولایت جنوب وجنوب غربی افغانستان طی روزهای اخیر افزایش یافته است.

به اساس گزارش برنامهٔ شام ۱۱ حوت رادیو آزادی: هشت مورد اختطاف کودکان در ولایت خوست و پنج مورد دیگر از این رخداد شوم در ولایت پکتیا ثبت گردیده است. گفته می شود قسمت مهم این کودک ربایی به خاطر کسب پول از والدین آن ها صورت می گیرد وتعدادی هم در حمل مواد مخدر مورد سوء استفاده قرار می گیرند.

بنا به گزارش خبرنگار رادیو آزادی، سوء استفادهٔ جنسی از کودکان نیز ممکن است انگیزهٔ این کار بوده باشد. در عین حال تعدادی از کودکان به خارج مرزها نیز قاچاق شده اند که انگیزهٔ متفاوتی می تواند داشته باشد.

اما مواردی وجود دارد که آدم ربایی نیست و با اختطاف یا مسائل سوء استفاده و فروش اعضای بدن اطفال ارتباطی ندارد.

خانواده هایی وجود دارند که خود با مصارف گزاف و پرداخت مقادیر هنگفت پول به قاچاق بران اطفال خود را به کشورهای اروپایی فرستاده اند و یا به کشورهای عربی، مدتی قبل تعداد

از کودکان از عربستان به افغانستان برگردانده شدند که چندان توجیه معقولی با آدم ربایی نمی توانست داشته باشد.

این احتمال وجود دارد که برخی خانواده ها چون اسناد اقامت قانونی نداشته اند، به موضوع دلخراش دستگیری کودکان شان و بعد برگرداندن آنان به افغانستان نتوانسته اند عکس العمل نشان بدهند.

ولی با وجود این حقیقت این رخدادها با هر انگیزه یی که صورت پذیرفته باشد، نمایانگر نا امنی گسترده در افغانستان بوده می تواند، نا امنی یی که دولت مسؤول است، پاسخ آن را بگوید و تدابیری در جهت رفع این مظالم نسبت به خانوده ها اتخاذ نماید.

کلبهٔ ماتم

شهید بلخی

زین جهانی که درآنیم، به جز غم، مطلب
عشرت عمر در این کلبهٔ ماتم مطلب
بین هر شادی و غم، نیم نفس فاصله نیست
خواب راحت به ره سیل دمادم مطلب
فیض روح القدس از همت خود داشت مسیح
گام بردار، دم از عسی مریم مطلب
کس نیابی که مدد خواهی و منت ننهد
آنچه از خویش توان یافت، زعالم مطلب
اشک حسرت ندهد سود که ماندیم عقب
چارهٔ تنبلی از دیدهٔ پر نم مطلب
غیرت آن است که یا مرگ، ویا قامت راست
طی این بادیه زین رفتن خم خم مطلب
تا غبار ره مکتب نکنی سرمهٔ چشم،
رفعت کرسی استاد معظم مطلب
نیست رهبر به توگر راحتش از محنت توست
از طبیبی که خورد خون تو ، مرهم طلب
بگذر از شیخ، گرش نفس، به سرکرد لجام
حرف آزادگی زین گشته ملجم مطلب
محرم کعبهٔ دل گر نشود، حاج مخوان
دیو زشتی که حرم سوخته ، محرم مطلب
سعی بایست تو را ، گر به مقامی چو ذبیح
تا که پایی نزنی ، چشمهٔ زمزم مطلب
"بلخیا"! نام زکونین مبر دربر دوست
عشق را طبع بلند است، از او کم مطلب

به مناسبت پنجصد وهشتادمین سالزاد امیر علی شیر نوایی

خمسهٔ نوایی از زبان جامی

بیا جامی ای عمرها برده رنج
زخاطر برون داده این پنج سنج
پر از گنج گنج این سرای سپنج
به آن گنجها کی رسد پنج تو
که یک گنج شان به زصد گنج تو
به تخصیص پنجی که سر پنجه زد
زشیری که سر پنجه از گنجه زد
به ترکی زبان نقشی آمد عجب
که جادو دمانرا بود مهر لب
زچرخ آفرینها بر آن کلک باد
که این نقش مطبوع از آن کلک زاد
ببخشید بر فارسی گوهران
زنظم دری در نظم آوران
که گر بودی آنهم به نظم دری
نماندی مجال سخن گستری
بمیزان آن نظم معجز نظام
نظامی که بودی و خسرون کدام
چو او برزبان دیگر نکته راند
خرد را به تمییز شان ره نماند
زهی طبع تو اوستاد سخن
زمفتاح کلکت گشتاد سخن
سخن را که از رونق افتاده بود
به گنج هوان رخت بنهاده بود
تو دادی دگر باره اش آبروی
کشیدی بجولانگهٔ گفت و گوی

یک دریچه آزادی باز کن به زندانم

محمد اسحاق فایز

*** به گرامیداشت از روز جهانی زن**
*** سیمین غزلسرای نامدار معاصر شعر پارسی – دری**

وقتی دفتر شعر معاصر پارسی-دری را برگ می گردانیم، در شمار سخنوران این زبان شیرین و شیوا، بیگمان به چند نام آشنایی بر می خوریم که از نام آوران شعر معاصر مان می باشند، که نام شان در محدودهٔ جغرافیای زبان و ادب پارسی-دری نمانده، بلکه آوازهٔ شان عالمگیر و به چهره های جهانی مبدل شده اند.

زنده یادان پروین اعتصامی و فروغ فرخزاد از آن میان اند و سیمین بهبهانی این بانوی نامدار نیز، که به لطف آفریدگار هستی در قید حیات اند و عمر شان دراز باد! شعر هر یک از این نامداران ادب پارسی-دری ویژگی های خاص خود شان را دارد، چنانچه هیچ یک را نمی توان با آن دیگری یکسان انگاشت.

یک نگرش ولو کوتاه وگذرا به شعر این بزرگان نشان می دهد که پروین اعتصامی قطعات زیبایی دارد که تا حال هیچ شاعری از زنان و مردان جز شیخ اجل سعدی "رح" همسنگ آن نسروده است.

شعر فروغ فرخزاد از چند جهت ویژگی دارد. نو بودن، نو اندیشیدن و گرایش فرخزاد به شعر نو (جدا از قوالب کلاسیک) و حتی باز تاب احساسات زنانه در شعر فرخزاد برخی از ویژگی های شعر او می باشد.

عمر شاعری فروغ کوتاه و پر حادثه بود و سر انجام حادثه نیز او را در ربود و به این ترتیب شعر فارسی – دری از زنی سخنور ونو پرداز محروم شد.

اما سیمین بهبهانی سومین چهرهٔ متبارز شعر فارسی-دری است و باید گفته آید که شعر او نیز خصوصیات متبارزی دارد که نمی توان آن را در شعر دیگران جستجو کرد. اینک ما در این مقال کوتاه و کلکست مختصر، بر شعر او درنگی می کنیم. سیمین اکنون از نام آوران است. نام آوری که تا اکنون هرچه سروده وهر چه نوشته در سلک شعرهای فرازمانی بوده و هیچگاهی هم کهنه نخواهند بود.

او وقتی می سراید (کمتر چارپاره و بیشتر غزل) خواننده اش را وارد دنیای زیبا وپر تصویری می کند که این تصویرها به هیچ وجه همسان و همانند آنچه دیگران تا حال نگاشته اند و رقم زده اند نیست. او دنیا را با چشمان خودش می بیند و با ذهن خودش قیاس می کند و با برداشت خودش تصویر گری، طبیعت آفرینی وخیال پردازی می کند.

باری دانشمندی گفته بود که هنر ناب همان است که عوام آن را بفهمند و خواص آن را تحسین کنند. شعر سیمین این رنگ و بو را تا سرحد بالایی دارد، تا آنجا که کمتر شاعری را می توان سراغ کرد که بعد از خواندن شعر سیمین، لب به تحسین نگشاید و آن را ستایش نکند.

شعر سیمین بی دغدغه، و سواس و بی هیچ گونه تردیدی نمایانگر ذهنیت سیال وزلال تصورات شاعرانهٔ اوست که با عالمی از ظرافت و زیبایی سرایش یافته است و سیمین توانسته است به میزان زایدالوصفی چنان تصویر گری کند که تازگی و نو آوری در آن متجلی باشد.

سیمین غزلیات ناب و زیبا زیاد دارد. امروز در کشورمان غزلیاتی از او مانند غزلیات حافظ اشتهار یافته اند و هر خواننده یی از آن حظ می برد و کیف می کند.

در کنار نو اندیشی، نوگرایی و تصویر سازی شفاف و روشن و پرداختن به صنایع بدیعی وبیانی، یکی از شگرد های خاص او پرداختن به اوزان تازه و جدید است. به جرأت می توان گفت که هیچ شاعر معاصری تا امروز به اندازهٔ سیمین دست به ایجاد و ابداع در اوزان شعر پارسی-دری نزده است. او تا اکنون ده ها وزن نو آورده است که تا حال هیچ شاعری در آن وزن نسروده وسیمین مالک ومبتکر اصلی آن هاست:

این شاخه های خشک زمستانی، این دستهای سرد
ای دوست، جز تجسم عریانی، سویت چه هدیه کرد؟
این پشم های خامش رانی چو نان دولکه ابر
بارید در هوای تو پنهانی ذر دانه های درد
مرجان سرخ من که به آسانی باخنده می شگفت
اینک زتاب هول و هراسانی نیل است ولاجورد

غزل "این شاخه های خشک زمستانی" دفتر "یک دریچه آزادی".

این غزل در وزن مستفعلن فعول مفاعلین، مفعول فاعلات، سروده شده است.

سیمین در غزل "پای در چشمه، برتخته سنگی..." در دفتر "دشت ارژن" می گوید:

پای در چشمه، بر تخته سنگی خسته واری
خلوتی بی تو دارد پر از خویش بی تو، آری
کفش فرسوده اش خوانده در گوش ماجرایی
رنج بیهوده اش بسته بر دوش کوله باری

دسبابی گره درگره، نور موی بندش
هرگره عقده ی حسرتی را یادگاری

این غزل در وزن فاعلن فاعلن فاعلن فاعلاتن، فاعلاتن سروده شده است.

ودر جایی دیگر:

نیلوفر چو حلقه ی دود کبود، کبود
آوازی از کرانه ی رود –صدای که بود؟
آوازی از نهایت خواب که خیز! که خیز!
فریادی از نهاد شتاب، که زود که زود
نیلوفری چو آتش سرخ به دامن باغ
پا تا به سر کشاکش سرخ، شراره و دود
غزل "نیلوفری چوحلقه دود" دفتر "یک دریچه آزادی"

این غزل در وزن مستفعلن مفاعلتن، مفاعلتن است:

وزن نا مانوس، "مفعول مفعول مفعول، مستفعلن مفعول" در غزل "ای کوه ای بند ضحاک، آیا به یادت هست؟":

ای کوه ای بند ضحاک، آیا به یادت هست؟
زان چیره دستان چالاک، چرمین علم در دست؟
کو آن جوان خوار تازی، کاورا به باد افره
خلقی به گردن فرازی در دیوبندت بست؟
ای کوه ای طور سینا، دیدی که عشق آن شب
برقی زدو تندر آسا از سینه ات بر جست؟
غزل "ای کوه" "یک دریچه آزادی"

این نمونه های برجسته یی بود از اوزان جدیدی که نا مأنوس اند و سیمین در ابداع و ایجاد این اوزان گام های بلند تری برداشته است که شمار این اوزان نو از ده ها وزن هم افزون است.

یکی از ویژگی های شعر معاصر جهان و پارسی-دری، نو آوری ونو پردازی است. همانگونه که در آغاز گفته آمدیم، سیمین در این کار از پیش کسوتان است. در غزل یک "دامن گل" وقتی از نخل شکوهمند جانش می گوید، تصویر گری معاصر است و چه زیبا نیز می گوید:

چون درخت فروردین، پرشگوفه شد جانم
دامنی زگل دارم، به چه کس بیفشانم
ای نسیم جان پرور، امشب از برم بگذر
ورنه این چنین پر گل، تا سحر نمی مانم
پرنیان مهتابم در خموشی شب ها
همچو کوه پابرجا، سر بنه به دامانم
شعر همچو عودم را، آتش دلم سوزد
موج عطر از آن رقصد، در دل شبستانم
یک دامن گل دفتر "مرمر"

سیمین نیز در بسیاری موارد در باز تاب و انعکاس احساسات زنانهٔ خود در شعرش دست زده است: می توان زمانی که شعر او را خواند دریافت که این شعر از زنی بوده است:

شبی همرهت گذر به طرف چمن کنم
زتن جامه برکنم ز گل پیرهن کنم
برو دوش و سینه را به لب هات بسپرم
سپید شگوفه را کبود سمن کنم
غرور بنفشه را به چشم تو بشکنم
سر زلف خویش را شکن در شکن کنم

غزل "شبی همرهت گذر..." دفتر "خطی زسرعت و آتش"

در غزل سب..:

عریان ز راه می رسی و پیکر مرا
پنهان به بوسه های گنه جوش می کنی
ای مست بوسه ی دولبم، در کنار من
بهتر زبوسه هست وفراموش می کنی
دفتر "مرمر"

سیمین از زبان استفادهٔ وسیع و زیبا دارد. زبان او در غزلیات و چهار پاره هایش زبان معیاری، شسته و شفاف است. زیبایی و بافت کلام او همانند زبان سعدی است در غزلیاتش، بکر و تازه است در تجلیاتش:

گوهر فروش شهر به چیزی نمی خرد
اشکی که پروریده به خون جگر مراست
من صبح کاذبم، ندرخشیده می روم
بر چهره تا نگاه زپیری اثر مراست
این چشم خونفشان مگرم آگهی دهد
ورنه کجا زحال دل خود خبر مراست؟
غزل "رهگذر نغمه ساز" دفتر "چلچراغ"

اوزان پر طنین و پر جاذبه در شعرهای سیمین زیاد اند و هستند شعرهایی بسیار که خواننده با خواندن آن لذت ببرد و کیف کند. دفتر "یکی مثلاً این که..." که به مجموعهٔ شعرهای او درمیان سال های ۷۴-۷۷ اختصاص یافته است، ویژگی دیگری دارد. این دفتر اختصاص به شعرهای تازهٔ او دارد که همه در اوزان ابداعی ولی نامأنوس سروده شده اند. در یک مبحث تفصیلی می توان پیرامون کار کردها و چگونگی شعرهای سیمین بهبهانی کتاب ها نوشت ولی در یک یادبود و آن هم به مناسبت روز جهانی زن از او همین قدر بسنده می نماید، اما اینک در پایان بخشی از یک غزل زیبای او:

بگذار که در حسرت دیدار بمیرم
در حسرت دیدار تو بگذار بمیرم
دشوار بود مردن و روی تو ندیدن
بگذار که به دلخواه تو دشوار بمیرم
بگذار که چون شمع کنم پیکر خود آب
در بستر اشک افتم و ناچار بمیرم.

فرهنگ وتمدن وشاخصه های آن

عارفی

الف: فرهنگ

واژهٔ فرهنگ در زبان عموم مردم ساری وجاری است که او را در معانی مختلف ومتفاوت استعمال می نمایند بنا به وسعت شمول ودامنه یی گسترده که این واژه دارد جامعه شناسان نیز تعاریف گوناگون ومتفاوت از آن ارایه داده اند. در تعبیرات مردم فرهنگ به معنای«تربیت» به کار رفته است "بافرهنگ" و "بی فرهنگ" در اصطلاح مردم با «تربیت» و«بی تربیت» است. ولی در اصطلاح جامعه شناسان فرد بی فرهنگ وجامعهٔ بی فرهنگ وجود ندارد چون انسان ها زندگی اجتماعی دارند وبرای حفظ آن مجبور استند تا از یک سلسله ارزشها، هنجارها وعقایدی که عناصر تشکیل دهندهٔ فرهنگ است اطاعت نمایند.

گاهی«فرهنگ» به مجموعهٔ دانش وهنر به کار می رود. وفرهنگی به کسی گفته می شود که با این مسائل سر وکار دارد باتوجه به مفهوم وسیع که جامعه شناسان از فرهنگ ارایه داده اند این تعریف نیز نارسا وناقص است اینک برای روشن شدن مفهوم فرهنگ به دوگونه تعریف که برای فرهنگ شده توجه فرمایید.

۱- نظر عده یی از جامعه شناسان آن است که فرهنگ عبارت است از: مجموعهٔ معارف، عقاید، ارزشها وهنجارها، هنر وادبیات، نظام های حقوقی، سیاسی، اقتصادی واجتماعی، شیوه های قومی، آداب ورسوم، تفریحات، ابزار ووسائل جامعه، که انسان در طی تکامل تدریجی خود به دست آورده وبرای نسل های بعدی به میراث گذاشته اند.

۲- عده یی دیگر از دانشمندان جامعه شناس فرهنگ را این گونه تعریف می کنند: فرهنگ عبارت است از مجموعهٔ دانش وافکار وآرای اخلاقی وقوانین ومقررات وسایر عادات که انسان به عنوان یک عضو جامعه کسب می کند. بامقایسه یی که در این دو تعریف می شود در می یابیم که واژهٔ فرهنگ در تعریف اول دامنهٔ وسیع وفراگیری پیدا می کند که برتمام شؤونات زندگی انسان ها احاطه دارد. اما در تعریف دوم فرهنگ تنها در مورد میراث های فرهنگی، معنوی، هنری وادبی به کار رفته است وسائل وابزار ومظاهر وشکل های زندگی اجتماعی از فرهنگ تفکیک شده ودر ردیف عناصر تمدن قرار گرفته است لذا در تعریف دوم دامنه وگستردگی فرهنگ محدود شده است.

انسان ها زندگی اجتماعی دارند وبرای حفظ آن مجبور استند تا از یک سلسله ارزشها، هنجارها وعقایدی که عناصر تشکیل دهندهٔ فرهنگ است اطاعت نمایند.

خصوصیات عمدهٔ فرهنگ:

فرهنگ دارای خصوصیات و ویژگی های خاصی است که به چند خصوصیت عمدهٔ آن اشاره می شود:

۱- اکتسابی وانتقالی بودن:

فرهنگ قابل اکتساب وانتقال است نسل های فعلی آن را به صورت مواریث از نسل های گذشته از طریق جامعه پذیری وفرهنگ پذیری کسب می کنند وبه نسل های بعدی منتقل می نمایند.

۲- جمعی وگروهی بودن:

فرهنگ دستاورد ومولود فرد نیست بلکه گروه وجمعی از انسان ها فرهنگ را به وجود می آورند امکان دارد فرد در تشکیل برخی عناصر فرهنگ نقش ایفا نماید ولی این عناصر هنگامی جزء عناصر فرهنگی قرار می گیرد که مورد پذیرش جمعی وگروهی انسان ها قرار گیرد. وبه صورت دستاورد جمعی وگروهی به آیندگان منتقل گردد.

۳- مرتبط ومنسجم بودن:

میان اجزا وعناصر تشکیل دهندهٔ فرهنگ هیچ گونه مباینت وتضادی وجود ندارد بلکه فرهنگ یک مجموعهٔ متجانس ومرتبط را تشکیل می دهد.

نقش فرهنگ در جوامع:

نقش فرهنگ را در فرد واجتماع به دوگونه می توان تقسیم کرد فردی وگروهی:

۱- نقش فردی:

انسان چون از آغاز طفولیت الی پیری در فضایی خاصی از فرهنگ رشد ونمو می کند تحت تأثیر مستقیم فرهنگ قرار دارد فرهنگ است که به کودک مایهٔ انسانی می دهد شخصیت او را در ابعاد مختلف می سازد رفتار او را تنظیم می کند ورزیدگی وآمادگی کافی برای ورود به زندگی اجتماعی به وی ایجاد می کند.

۲- نقش فرهنگی:

فرهنگ همان طوری که در نحوهٔ رفتار وساختار شخصیت او نقش سازنده ومؤثر دارد در ایجاد همآهنگی وهم سویی اجتماع نیز نقش قابل ملاحظه وانکار ناپذیر دارد. از آنجا که زندگی اجتماعی انسان ها برای حفظ بقا وتداوم خویش نیاز میرم به نظم وهمآهنگی دارد. این نظم در اجتماع در صورت داشتن فرهنگ واحد به وجود می آید. اگر اجتماع از فرهنگ مشترک برخوردار نباشد هرکس به دلخواه خود رفتار کند تصادمات به وجود می آید که جامعه را دچار هرج ومرج ونا به سامانی می کند.

اقسام فرهنگ:

جامعه شناسان، فرهنگ را به اساس دومبنا تقسیم می کنند یکی برمبنای مصارف، دیگری برمبنای شمولیت. برمبنای اول فرهنگ به مادی ومعنوی تقسیم می شود: فرهنگ مادی به چیزهایی صدق می کند که وجود خارجی داشته قابل لمس ومشاهده می باشند مانند ساختمان، ابزار وآلات ومجسمه ها و... ومانند دستاوردهایی مادی بشری؛ امثال صنایع، سدها، تکنیکهای شهرسازی وابزارهایی زراعتی و... فرهنگ معنوی به مفاهیم انتزاعی اطلاق می گردد که اکثراً از طریق خط وزبان منتقل می شوند. مانند عقاید، علوم، معارف، ارزشها، فلسفه، حقوق، اندیشه ها ومسلک ها. مثلاً علم فزیک ومکانیک از جملهٔ فرهنگ معنوی، ولی طیاره وموتر که محصول آن علوم اند جزء فرهنگ مادی هستند.

تأثیر متقابل فرهنگ مادی ومعنوی

فرهنگ مادی ومعنوی تأثیر و رابطهٔ متقابل باهم دارند بدین معنی که از یک سو گرایشهای هنری وفلسفی، موضع گیری های عقیدتی ونظام ارزشها؛ قالب ها ورفتار ونیز آلات وابزار جامعه را معین می کند، مثلاً در جامعهٔ ما خرید وفروش آلات قمار وسرگرمی های بیهوده ممنوع است چون نظام ارزشی جامعهٔ ما که یک نظام ارزشی اسلامی است آنها را نمی پسندد.

از سوی دیگر شرایط وساخت فرهنگ مادی برفرهنگ معنوی تأثیر می گذارد به عنوان نمونه اختراع وتکامل فن چاپ در پیشرفت فرهنگ معنوی ودانش بشری نقش به سزایی دارد. اختراع رادیو وتلویزیون وسینما در صورت به کارگیری صحیح آن در پیشرفت فرهنگ معنوی تأثیر عمیق دارند. هم چنان وسایط نقلیه منجر به توسعهٔ ارتباطات مردم نواحی مختلف گردیده که این ارتباط به زبان وادبیات وحالات رفتار آنها تأثیر گذاشته.

فرهنگ عام، خاص وقشری: فرهنگ برمبنای شمولیت به عام، خاص وقشری تقسیم می گردد.

فرهنگ عام:

فرهنگ عام آن است که برخی وجوه آن در تمام جوامع انسانی دارای اشتراک است مانند خداپرستی، ارجگزاری، بعضی ارزشهای اخلاقی چون ایثار، مهمان نوازی، علاقه به هنر وعرفان وپانهاد خانواده که دراکثر جوامع انسانی وجود دارد.

فرهنگ خاص:

باوجود برخورداری تمام جوامع انسانی از فرهنگ عام جوامع گوناگون دارای فرهنگ خاص خود نیز هستند که آنان را از یکدیگر متمایز می سازد مثلاً فرهنگ جوامع اسلامی بافرهنگ کشورهای غربی وفرهنگ غرب بافرهنگ شرق تفاوت زیاد دارد.

فرهنگ قشری:

در بین جامعه قشرخاصی وجود دارد که دارای فرهنگ ویژهٔ خود می باشد که این فرهنگ را فرهنگ قشری می گویند فرهنگ قشری بدین معنی نیست که بافرهنگ عام جامعهٔ خود پیوندی ندارد بلکه در عین حاکمیت فرهنگ عام دارای الگوهای متنوع خود نیز می باشد مثلاً در هرجامعه پیران، جوانان، زنان، عالمان، نظامیان دارای یک

پس از ظهور اسلام جامعهٔ اسلامی برای چندین قرن عمده ترین مرکز فرهنگی بود که تا اقصی نقاط جهان فرهنگ مسلمانان نفوذ پیدا کرده بود، در عصر حاضر فرهنگ غرب در حال گسترش ونفوذ روز افزون است.

نوع فرهنگ مخصوص قشری خودشان می باشند.

مفاهیم مربوط به فرهنگ

انتقال فرهنگی:

جریانی که توسط آن فرهنگ از نسل های گذشته به نسل های بعدی منتقل می شود اصطلاحاً«انتقال فرهنگی» نامیده می شود انتقال فرهنگی تداوم فرهنگ را در طی زمان میسر می سازد. از طریق خانواده، مکتب، جامعه، بصورت هنجارها ارزشها انتقال صورت می گیرد.

۲- اشاعهٔ فرهنگی:

تأثیر پذیری یک فرهنگ در فرهنگ دیگری ومحو شدن در آن«اشاعهٔ فرهنگی» نام دارد. فرهنگ ایستا وجامد نیست بلکه در حال تحول وتطور است. در اثر ارتباطی که جوامع انسانی باهم دارند. تبادل فرهنگی نیز رخ می دهد در اثر همین تبادل وارتباط، اشاعهٔ فرهنگی به عمل می آید.

در هر عصری عوامل گوناگون موجب می شود که جوامع خاصی به صورت مرکز فرهنگی زمان خود در آیند و در سایر فرهنگ ها نفوذ کنند. در دوران باستان ابتدا مصر سپس در غرب یونان وروم و در شرق چین وایران«منظور ایران فعلی نیست بلکه اکثر کشورهای آسیای میانه است» هند از جمله مراکز زمان خود بودند که فرهنگ های سایر نقاط را تحت تأثیر خود قرار می دادند پس از ظهور اسلام جامعهٔ اسلامی برای چندین قرن عمده ترین مرکز فرهنگی بود که تا اقصی نقاط جهان فرهنگ مسلمانان نفوذ پیدا کرده بود، در عصر حاضر فرهنگ غرب در حال گسترش ونفوذ روز افزون است. عوامل متعدد دست به دست هم می دهند تا یک فرهنگ سایر فرهنگ ها را تحت تأثیر قرار دهد که عوامل مهم آن بدین شرح است:

الف: خودباختگی:

نخستین عامل اشاعهٔ فرهنگی که در درجهٔ اول اهمیت، قرار دارد خود باختگی است بدین معنا که افراد جامعه در اثر کمتر بینی واحساس حقارت، بدون توجه به اصالت فرهنگی خود جذب فرهنگ می شوند بااعتقاد به برتری فرهنگ دیگران الگوها، هنجارها و رسومات آنان را پذیرا می شوند. احساس حقارت در مقابل فرهنگ بیگانگان از مخرب ترین عاملی است که یک جامعه را به کام وابستگی فرهنگی وسپس وابستگی سیاسی فرو می برد. زیرا یک ملت تاوقتی که به ارزشها وهنجارها وعقاید والگوهای زندگی خود اعتقاد راسخ نداشته باشند وبه مثابهٔ یک اصل فرهنگی واعتقادی از آنها دفاع نکنند نمی توانند که ثبات سیاسی خود را حفظ کنند لذا در مقابل هرگونه یورش وتهاجم آسیب پذیر است.

ب: هم سنخیت فرهنگی:

در بین فرهنگ های جوامع تشابه وسنخیت وجود دارد که موجب اشاعهٔ فرهنگی می شود مثلاً یک جامعهٔ ابتدایی اروپا بافرهنگ صنعتی جدید سنخیت چندانی ندارد. ولی جامعه های مسلمان که خودشان تکتیک های گوناگونی در قسمت های نساجی، معماری وزراعتی داشته اند زمینهٔ بیشتری برای درک واقتباس از پیشرفت های صنعتی دارند.

ج: توسعهٔ ارتباطات: وسایل ارتباط سریع موجب افزایش مسافرتها و رویاروی مردم بایکدیگر وتبادل مطبوعات واخبار می گردد که در اشاعهٔ فرهنگ بسیار مؤثر است. رفت وآمد ومهاجرت سبب می شود که کشور میزبان تحت تأثیر فرهنگ مهمان قرار گیرد و در عین حال مهاجران فرهنگ میزبان را فرا می گیرد وچه بسا آن را به وطن خود منتقل می کنند. در عصرحاضر که ارتباطات توسعه گرفته اشاعهٔ فرهنگی نیز پابه پای آن توسعهٔ روز افزون دارد.

د: حاکمیت سیاسی - نظامی

حاکمیت ها نیز برای استمرار و دوام قدرت خود در اشاعهٔ فرهنگی دست دارند چون آنها می خواهند که مردم زیر سلطهٔ خویش را از هویت فرهنگی شان که ضامن استقلال وستیزندگی با لگوهای بیگانه است خارج سازند وبه حاکمیت مطلقه اش ادامه دهد.

ادامه دارد

تأملی بر متن توشیح شدهٔ قانون اساسی

اعزامی

مسودهٔ قانون اساسی پس از تقریباً یک سال تسوید وتدقیق، سرانجام به تاریخ۱۴جدی۱۳۸۲ توسط نمایندگان انتخابی مردم وانتصابی دولت در لویه جرگهٔ قانون اساسی به تصویب رسید. اگرچه محافل داخلی وخارجی تصویب قانون اساسی در لویه جرگه را، نشانهٔ موفقیت دولت انتقالی اسلامی افغانستان می دانند، ولی مناقشات ومشاجرات داغ بین جناح های شامل در لویه جرگه، حملات لفظی تندجریان تجدد گرا برگروه های مجاهدین وفاصلهٔ نظرات نمایندگان در مورد بعضی مواد قانون اساسی، واقعیت هایی بودند که قریب بود وحدت ملی افغان ها را زیر سوال ببرد.

به هرحال باوجود تلخ کلامی ها ومناقشات خسته کننده، در اثر پادرمیانی یک عده دوستان، ظاهراً اجلاس لویه جرگه موفقانه به پایان رسید وبا ایجاد یک سلسله تعدیلات در متن مسودهٔ اصلی، این قانون به تصویب رسید.

پایان موفقانهٔ کار لویه جرگه اگر از یک سو باعث نیک نامی دولت انتقالی گردید، از سوی دیگر به انتظارات طولانی ملت که از روند بحرانی وبی قانونی سالیان متمادی رنج می بردند، پایان بخشید ومردم باشنیدن خبر تصویب قانون اساسی توسط نمایندگان شان با ابراز خوشحالی به آینده های تابناک خویش امیدوار گردیدند.

مردم از دولت انتقالی ودولت های انتخابی آینده خواستار عمل به مواد قانون اند وقانون بدون ضمانت اجرایی، هیچ گاهی ممثل جامعهٔ قانون مند شده نمی تواند. همین اکنون بعضی از هموطنان ما از تعمیل صادقانهٔ قانون در آینده نگران اند وعده یی دیگر از نمایندگان لویه جرگه ادعا دارند که چند مادهٔ متن توشیح شده مغایر متن تصویب شده می باشد. مقامات ذیعلاقهٔ دولت باید به این گونه نگرانی ها بدون درنگ توضیحات مستند ارایه بدهند تا اعتماد فیما بین ملت ودولت خدشه دار نشود. بهتر است برای رفع چنین نگرانی ها دفتر کمیسیون قانون اساسی نخست به قناعت منتقدان بپردازد و در ثانی به معیت آنها کنفرانس مطبوعاتی یی را ترتیب کنند و در محضر خبرنگاران داخلی وخارجی به سوالات مردم پاسخ های قناعت بخش بدهند تا راهی برای تبصره های سوال برانگیز باقی نماند.

ثانیاً انتظار می رفت در جریان تصویب قانون اساسی در لویه جرگه، اغلاط طباعتی وابهام مفاهیم محتوایی قانون از نگاه حقوقی تصحیح گردد، اما متأسفانه پس از توشیح قانون، هنوزهم ایرادات وکاستی هایی به چشم می خورد که این مسأله ناشی از عدم دقت کارشناسانه در ابعاد گوناگون آن می باشد وآنچه که موجب کم توجهی این موارد گردیده، به گمان غالب توجه بیش از حدکمیسیون ونمایندگان به جهت سیاسی قضیه بوده است.

قانون اساسی به مثابهٔ والاترین هنجار اجتماعی ومهمترین وثیقهٔ ملی برای تنظیم حیات فرد واجتماع ودر نهایت طرح سیاست های داخلی وخارجی و وضع قوانین عادی در ساحات گوناگون حیات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، عدلی، فرهنگی وعلمی بایستی از نقطه نظر ادبی ومحتوایی چنان از پختگی و قوت برخوردار باشد که حتی المقدور کمترین نقیصه وضعف در آن به مشاهده نرسد. زیرا قانون اساسی در یک جامعهٔ اسلامی پس از نصوص شرعی، عالی ترین دستور العملَ برای افراد همان جامعه به شمار می رود، اگر کشوری دارای قانون اساسی نغز، غنی وجامع باشد، این خود دلالت برتوانایی بلند فکری، فرهنگی وعلمی اتباع آن دارد.

اگرچه شاید طرح مسألهٔ ضعف وابهام قسمتی از مواد قانون در شرایطی که قانون اساسی از مراحل مختلف تسوید، تدقیق، تصویب وتوشیح گذشته وپس از نشر در جریدهٔ رسمی ومطبوعات تنفیذ گردیده، ناوقت باشد، مگر مشاهدهٔ کمی وکاستی در معتبر ترین وثیقهٔ ملی، علی رغم طی تمام مراحل نامبرده نیز قابل تأمل است ونباید باالغماض از کنار آن گذشت. هرچند که قانون اساسی ما تنفیذ گردیده وجمعی از فرهیختگان ونخبگان ملت تراوش فکری وعلمی وتجارب گرانبهای شان را به عنوان نصب العین ملت ودولت، وضع و تدوین نموده اند وجامعهٔ ۲۵میلیونی افغانستان پس از تحمل سالها رنج ومرارت، چنان احساس می کنند که اکنون دارای قانون اساسی شده اند ودیگر شاهد رنج وعذاب دوران جنگ وبحران نمی باشند، مگر باوجود طی این همه مراحل، یک حقیقت را باید به خاطر داشته باشیم که قانون اساسی ما ویا هرقانون دیگری چکیده وزاییدهٔ ذهن وتجربهٔ بشر است. تنها کلام وقانون خداوندی است که منزه از نارسایی می باشد و در تمامی اعصار وقرون بدون وارد آوردن تغییر وایراد در آن قابل تطبیق است ونیاز به تصحیح وتعدیل ندارد.

قانون اساسی ماهنوز در بدو مرحلهٔ تنفیذ قرار دارد ونباید به اشکالات وایرادات آن بی پروا بود، زیرا دولت ها منقرض می شوند ودولتمردان باالآخره می میرند وآنچه که باقی می ماند، نیکویی، عدل، صداقت وخدمت صاحبان اقتدار برای مردم در زمان حاکمیت شان می باشد. لهذا دولتمردان به خاطر نیل به اهداف سیاسی زود گذر ومتاع قلیل نباید خواست های مردم را دست کم بگیرند. هکذا نخبگان، علما، دانشمندان، صاحبان رسوخ وفرماندهان باید مسؤولیت های ایمانی ووظیفه یی شان را در قبال مردم صادقانه ایفا نمایند تا فرزندان این مرز وبوم از آنها به نیکی نام ببرند.

از آنجایی که برای اصلاح عیوب واتمام کاستی تصورات ذهنی بشر، منفذ تعدیل وتجدید نظر در قانون اساسی باز گذاشته شده دولت ها وقتاً فوقتاً برای این ملحوظ با آوردن تعدیل وتجدید نظر، قوانین مدون ومصوب اساسی وعادی خود را به مقتضای حقایق وشرایط عیار می سازند، امیدواریم که مقامات ما نیز از این سنت حسنه تأسی جسته در صدد ویرایش وپالایش قانون اساسی برآیند وباتعیین یک کمیسیون ویژه، هم بر شکایات وارده غور نمایند وهم برایرادات ادبی ومحتوایی آن عطف توجه بفرمایند.

نگاهی به تحول آزادی زن در غرب

ابوبکر سبزوار

هشتم مارچ مصادف است با روز جهانی زن. زنان جهان این روز را بعنوان یادگار مبارزه بخاطر حقوق خویش تجلیل می کنند. اهمیت ویژهء این روز را می توان از اینجا دریافت که حتی در دوران طالبان که بیشترین حق تلفی در مورد زنان اعمال گردید، این روز را تجلیل می کردند و ملا عمر به خاطر این روز پیام می فرستاد.

این روز یادآور مبارزهء طولانی زنان اروپا و امریکا به خاطر رسیدن به یک سلسله آزادی های قانونی است که تا اوایل قرن بیستم زنان از آن محروم بودند.

تاریخ نشان می دهد که دادن حقوق به زنان در اروپا و امریکا ناشی از احساس انسانی مردان نسبت به زنان نبوده بلکه نظر به ضرورت اقتصاد یی بود که با انقلاب صنعتی به وجود آمد. ویل دورانت مورخ مشهور در کتاب لذات فلسفه به این مسأله چنین پرداخته است:

متأسفانه در آنجا به حقیقت وحشتناکی برمی‌خوریم.معلوم می‌شود زن اروپایی برای آزادی و حق مالکیت‌خود، از ماشین باید تشکر کند نه از آدم، و در مقابل چرخهای عظیم ماشین باید سر تعظیم فرود آورد نه در مقابل مردان اروپایی.آزمندی و حرص صاحبان کارخانه بود که برای این که سود بیشتری ببرند و مزد کمتری بدهند قانون استقلال اقتصادی را در مجلس انگلستان گذراند.

ویل دورانت می‌گوید:

این واژگونی سریع عادات و رسوم محترم و قدیمتر از تاریخ مسیحیت را چگونه تحلیل کنیم؟علت عمومی این تغییر، فراوانی و تعدد ماشین آلات است.«آزادی» زن از عوارض انقلاب صنعتی است...

همان گونه که دورانت اشاره می کند تا قبل از انقلاب صنعتی و ماشینی شدن تولید، صنعت به شکل دستی بود که در خانه ها و بیشتر به وسیلهء زنان صورت می گرفت. از آنجایی که زنان در کنار کار در کارگاه های صنایع دستی، وظیفهء مواظبت از اطفال را نیز عهده دار بودند، این کارگاه ها در خانه ها برپا بود و زن حق کار بیرون از منزل را نداشت.

وقتی با انقلاب صنعتی ماشین قدم به میدان تولید نهاد، کارگاه های خانگی به کارخانه های بیرون از محیط خانه مبدل گردید. تولید صنعتی صنایع دستی را به ورشکستگی کشاند. دیگر زن نمی توانست در تولید سهم داشته باشد.

کارخانه داران برای تولید ارزان به کارگر ارزان نیاز داشتند. مردان که اینک تنها متکفل معیشت خانواده های خویش بودند مطالبهء معاش بیشتر داشتند. در اینجا باید کارخانه داران چاره یی می سنجیدند.

از آن جا که انقلاب صنعتی ابتدا از انگلستان آغاز شد، در عرصهء قانون نیز نخستین اصلاحات قانونی در مورد حقوق زن در این کشور به وجود آمد.

صاحبان صنایع که از طبقهٔ جدید بورژوازی بودند به فکر بالابردن سرمایه و تولید بودند . و برای رسیدن به این هدف فشار زیادی به طبقهٔ کارگر آوردند . این مسأله خود باعث به وجود آمدن جنبش هایی زیاد در اروپا شد . اما در این میان بیشترین استثمار متوجه زنان و کودکان بود . با آغاز قرن نوزدهم که قرن انقلابهای ایدئولوژیک در سراسر دنیا بود اعتراضات بالا گرفت و زنان کارگر هم خواستار کسب حقوق برابر با مردان شدند.

در دهه ۱۸٤۰ زنان آلمانی یک سلسله اعتراضات و همایش هایی بر پا کردند . و روز ۱۹ مارچ را به نام روز زن نام کردند . از آن سال به بعد همه ساله در مارچ مراسمی برای یادبود زنان کارگر آلمانی برگزار می شد. که اعتراضات آرام و بی سر و صدایی بود.

کارخانه داران تلاش های قانونی برای گسترش رقابت کاری به منظور کاهش دستمزد مردان را از این کشور آغاز کردند. دورانت می گوید:

"نخستین قدم برای آزادی مادران بزرگ ما قانون ۱۸۸۲ بود.به موجب این قانون، زنان بریتانیای کبیر از آن پس از امتیاز بی‌سابقه یی برخوردار می‌شدند و آن این که پولی را که به دست می‌آوردند حق داشتند برای خود نگه دارند.این قانون اخلاقی عالی و مسیحی را کارخانه‌داران مجلس عوام وضع کردند تا بتوانند زنان انگلستان را به کارخانه‌ها بکشانند..."

لازم به تذکر است که تا قبل از تصویب این قانون زنان در انگلستان از حق مالکیت مزد خویش محروم بودند.

دورانت توضیح می دهد که چگونه یک قرن قبل در انگلستان یافتن کار برای مردان مشکل شد اما کارخانه داران از طریق اعلان ها زنان و کودکان را به کار در کارخانه ها دعوت می کردند.

در هشتم مارچ ۱۹۰٦ زنان کارگر نیویارک و شیکاگو که همچون سالهای پیش به برگزاری تظاهرات آرام دست زده بودند با مخالفت پلیس مواجه شدند . این زنان که عمدتا از کارگران صنعت نساجی بودند که پس از پایان کار در سالنی اجتماع کردند . در این حمله تعداد زیادی از زنان کشته و زخمی و دستگیر و عدهء زیادی هم از کار اخراج شدند.

با این وجود در سال بعد در سالگرد حملهٔ پلیس نیویارک به زنان، تظاهرات وسیعی در نیویارک انجام شد که طی آن زنان کارگر ضمن یاد بود آن روز به زیادی ساعات کار ، بهره کشی از کودکان و نبودن حق رأی زنان اعتراض کردند. که این بار هم سرکوب شدند . این حرکت در سالهای بعد تداوم یافت . و از مرزهای آمریکا به اروپا رفت.

در سال ۱۹۱۰ کلارا زتکین یکی از فعالان حقوق زن در آلمان در کنگرهء بین المللی زنان پیشنهاد نمود تا روز هشتم مارچ به یادبود کشته های نیویارک و شیکاگو "روز جهانی زن" خوانده شود. این پیشنهاد در سال ۱۹۱۱ مورد قبول واقع شد که اینک هرسال این روز بعنوان روز جهانی زن تجلیل می شود.

در اینجا باید گفت که حقوق زن غربی مدیون ماشین است مدیون سرمایه داران وکارخانه دارانی است که نیاز به تولید بیشتر با نیروی کار ارزان تر داشتند و زن در غرب این حقوق را نیز بعد از ده ها سال مبارزه و قبول رنج و تبعیض به دست آورده است.

راهکارهای رسیدن به سعادت زنا شویی

نویسنده: خدیجه احمد قندیل
برگرداننده: سید ناصر تقدسی

همان گونه که می دانیم، اسلام به زندگی زنا شویی بسیار عنایت وتوجه کرده و پیوند دو همسر را پیمانی غلیظ و محکم، نام نهاده است، چنان که خداوند می فرماید: "وگرفتند -زنها- از شما پیمانی محکم وغلیظ" (۱)

بی تردید بزرگ ترین چیزی که دو همسر در زندگی زنا شویی بدان نیاز دارند سعادت و نیکبختی است. خداوند متعال از زبان یکی از پیامبران می فرماید: "پروردگارا از همسران و فرزندان مان مایهٔ روشنایی چشم ما قرار ده..." (۲)

هدف از روشنی چشم در اینجا یک زندگی آرام و مطمئن است، زندگیی که دوستی، مودت، الفت، همکاری و رحمت بر آن فرمان می راند. مهم ترین راهکارهای تحقق سعادت و خوشبختی در حیات زنا شوهری امور زیرینه است:

۱- انتخاب خوب

دنیا متاع است، وبهترین متاع آن زنی نیکوکار و باعفت. لذا نیکبخت کسی است که زنی نیک سیرت وبا اخلاق نصیبش گردد، ونگون بخت کسی که زنی بد خلق و زشت کار سردچارش شود. پیامبر گرامی اسلام ویژگی ها وخصوصیات زنی را که باید به نکاح گرفته شود، چنین وانمود می نماید: "زن به خاطر چهار چیز به نکاح گرفته می شود: دارایی، نسب، زیبایی و دین، صاحب دین را اختیار کنید..." و در جایی دیگر می گوید: "زمانی که پیش شما زنی می آید که از اخلاق و تدین وی راضی می باشید با او عقد ازدواج بندید".

۱- فرمان برداری زن وشوهر از خداوند و اجتناب از گناه

خداوند می فرماید: "هر آیینه آنانی که ایمان آورده اند و کارهایی شایسته انجام می دهند، خداوند مهربان -درزندگی ایشان- دوستی ومودت می اندازد". (۳)

یکی از اسلاف نیکوکار ما می گوید: "من اثر گناه را در اخلاق ، همسر وچار پای خود مشاهده می کنم".

۳- اطاعت از شوهر

فرمان بردن زن از همسر خود در تمام امور خیر وکارهایی که معصیت الهی در آن نباشد اساس سعادت و آرامش در خانواده تلقی می گردد.

٤-عدم تحمیل مخارج طاقت فرسا بر شوهر

که در پیشاپیش آن بلند روی وغلو در مهریه ها قرار دارد، در حالی که عظمت و برکت زنان در کم بودن مهریه های شان نهفته است. بناءً به منظور تحقق نیکبختی در زندگی زنا شویی ناگزیر در هر گونه مصارف، اقتصاد را در نظر گرفت و از خرچ های غیر ضروری صرف نظر نمود و بر روی هم به رضای الهی قانع بود. شاعری می گوید:

ولست أری السعاده جمع مال
ولکن التقی هوالسعید

یعنی نیکبختی را در زر اندوزی نمی بینم. بلکه آدمی پرهیزگار نیکبخت است.

٥-تنظیم وقت وتوجه به نظافت منزل

استفادهٔ درست از وقت و اهتمام به پاکی خانه از مهم ترین اسباب سکون و آرامی وراحت است. زمانی که شوهر و فرزندان از محل کار ویا از دانشگاه ومدرسه به منزل باز می گردند، و از کار وفعالیت خسته می باشند، اگر منزل خود را نظیف و پاکیزه ومنظم بیابند، غبار نا راحتی و خستگی از سروصورت شان روبیده می شود و احساس خوشنودی می کنند، وگرنه مساله بر عکس خواهد بود.

٦-فرو بستن چشم از غیر محرم

اسلام همواره به منظور حفظ سلامت سرشت انسانی در روابط زنا شویی توجهی خاص مبذول کرده است. از این رو نبایستی زن ویا مرد با چشم چرانی های نا روا و دیگر اعمال نادرست، این رابطهٔ نیک ومحبت آمیز را آلوده کند. چه خوشبختی زنا شویی درگرو اعتماد و رضایت میان دو همسر است و اجرای هرگونه عملی که بر چهرهٔ اعتماد واطمینان آن دو، غبار شایبه و تردید می پاشد، موجب از هم گسیختگی شیرازهٔ سعادت زندگی زن و شوهر خواهد شد.

۷- همکاری متقابل در وقت مشکلات

زندگی انسان ها پر از مشکلات و حوادث است و به طور طبیعی زن و شوهر نیز در امتداد حیات خویش گه گاه به مصاف سختی های روزگار خواهند شتافت لذا بر شوهر لازم است تا همسر خود را درحالت بیماری و بار داری وسایر حالات مشکل آفرین که زن نیازمند عنایت وتوجه شوهر از لحاظ مادی و معنوی می باشد، به هر نحوممکن یاری رساند، چنان که بر زن نیز می سزد که در وقت مشکلات و رویدادهای سخت زندگی در کنار شوهر خود ایستاده شود و او را در جهت بیرون رفت از معضله های وارده کمک نماید تا شوهر مطمئن گردد که یگانه پناهگاه ومحل آرامش در وقت مصیبت و مشکلات دامان پر عطوفت همسرش می باشد، زن نباید فضایی ایجاد کند که شوهر در زمان سختی ها و مشکلات به جای رجوع به دامان همسر از وی فرار کند.

۸- افشا نکردن اسرار یکدیگر

غالباً زنان و شوهران به دلیل این که شریک واقعی زندگی هستند، از اسرار و رازهای نهفته و ناگفتنی یک دیگر آگاه اند، لذا به خاطر نگهداشت زندگی زنا شویی وتداوم پیوند دوستی میان خویش، یکی نسبت به دیگری باید گنجینهٔ اسرار باشند و رازهای ویژهٔ زنا شویی را به هیچ صورت به کسی افشا نکنند. چه بسا از زنان و شوهرانی که در اثر بی پروایی وتغافل، راز های ناگفتنی را، به روی یکدیگر کشیده اند ویا به مردمان بیگانه حکایت نموده اند، و همین امر باعث شده است که اکثریت آنان از یکدیگر طلاق بگیرند. با توجه به اهمیت این موضوع است که خداوند در مورد صفات نیکوی زنان با ایمان می گوید: "وزنان صالح زنانی متواضعند، و در غیاب، اسرار وحقوق او (شوهر) را، در مقابل حقوقی که خداوند برای آنان قرار داده است حفظ می کنند..." (۴)

۹- تعاون درتربیت اولاد

یکی از اساسی ترین اهداف از دواج از دیدگاه اسلام به دنیا آوردن فرزندان صالح و تربیت سالم آنان است تا ایشان به عنوان عناصری خوب و کارا به جامعه پیشکش شوند و در ساختار آن حصه بگیرند، پس زن و شوهری که خواهان نیکبختی در زندگی خود هستند و آرزوی به برگ و بار نشستن اولاد خود را می برند، باید در راستای تربیت درست آنان و در جهت نهادینه کردن اخلاق اسلامی در ضمیر ایشان، با همدیگر همکاری نمایند.

۱۰- احترام متقابل وادای حقوق

انسان ها در مجموع، از این که موجود اجتماعی هستند و زندگی شان با هم گره خورده است، ضرورت به احترام یکدیگر و ادای حقوق و وجایب یکدیگر دارند. ولی زن وشوهر که در تمام عمر، زندگی شان مشترک است بیشتر از پیش نیازمند احترام یکدیگر وادای حقوق یکدیگر می باشند، به همین خاطر پیامبر می فرماید: "ایمان مؤمنانی کامل تر است که دارای اخلاق نیکوترند، وبهترین شما کسی است که با همسر وفامیل خود بر خوردی نیکو داشته باشد".

۱۱- دعا بعداز هر نماز

بندگان خدا در هر کاری چه خورد باشد ویا بزرگ، چه به زندگی شخصی و خانوادگی شان مرتبط باشد ویا به زندگی اجتماعی وسیاسی شان نیازمند مددگاری و رهنمونی پروردگار خود هستند، واگرخدا لحظه یی بندهٔ خویش را از یاد ببرد و او را به خودش واگذارد، گمراه خواهد شد و از آزمون زندگی، سر از جیب موفقیت بر نخواهد کشید.

بنابر این زن و شوهر نیز به خاطر فراهم شدن زمینه های بهزیستی خویش همواره باید بعد از هر نماز و در وقت اجابت دعا از بارگاه الهی خاضعانه بخواهند تا در زندگی شان برکت بیند ازد و دوستی و نیکبختی شان را مداوم داشته باشد.

گه گاه بر چهرهٔ زندگی سعادتبار زنا شویی، غبار برخی از مشکلات فرو می نشیند مشکلاتی که بایسته است پیش از آن که بزرگ شود و به عنوان یک خطر، سعادت خانواده را تهدید کند، درمان گردد. از بین همین مشکلات یکی: بی فرزندی و عقامت زن است. پس بهترین روش مبارزه با این مشکل، ایمان به قضا وقدر الهی وقناعت به حکم خدا می باشد.

و یگانه راه تحقق نیکبختی در زندگی زن وشوهری که به آزمایش بی اولادی دست و پنجه می دهند، مشارکت در پروژه های انسانی وخیریه و سرپرستی یتیمان وپیشه کردن صبر به امید ثواب الهی است...

در فرجام از خداوند بزرگ مسألت دارم که میان هر زن وشوهری پیوند نیکبختی و دوستی ورحمت و آرامش بر قرار بسازد، و از نیکویی های دنیا وآخرت هیچ مسلمانی را بی نصیب نفرمایاد!

پانوشت ها:

(۱) سورهٔ نساء:۲۱
(۲) سورهٔ فرقان:۷۴
(۳) سورهٔ مریم:۹۴
(۴)سورهٔ نساء:۳۴

په افغانستان کې در امریکا پوځي...

کله چې سي.ائي.اي ته معلومه شوه چې بن ادن په منظم ډول دکابل، کندهار، جلال آباد، ترمنځ تګ راتك کوي نو يوه خاصه ډله ئې دده دنيولو په مقصد وګمارله او دغې ډلې ته دنده وسپارل شوه چې بن لادن په يوه لږ شميره کليوالي سيمه کې راګير کړي او په دې وخت يعني 1999 کال کې سي.ائي اي. دې نتيجې ته ورسيده چې دبن لادن دنيولو په مقصد په افغانستان کې دنته دمتحدينو دپيدا کولو په لټه کې شي.

لاس انجلس تايمز ورځپانه ليکي: سي ائي اي په بيلابيلو جبهو کې له ستونزو سره مخامخ شوې ده نو ځکه ئې په بغداد کې خپل ترټولو لوي مامور د بې کفايتې له امله لرې کړي او همدارنګه ئې په افغانستان کې ديو شمير مصنوعي سپوږمکي استخباراتي مرکزونه سره له دې چې امنيتي وضعه مخې په خرابيدو ده وتړل.

ددغې اداري يوه لوي مامور ددغه خبر په تائيد سره وائي دامرکزونه ديو شمير دلائلو پربنسټ تړل شوي خو ددغه استخباراتي سازمان مامورين نه دي کم شوي. دلاس انجلس په وينا د سي ائي.اي مامورين هريو له امريکې نه بهر په خپل مرکز کې ډيرېږ وخت تيروي په داسې حال کې چې دداسې مهمو دندو دګمارولو لپاره کافي وخت نه اړتيا وي دلاس انجلس ورځپاني د سي.ائي.اي ديو تجربه لرونکي مامور له خولې ليکي دوه يا درې مياشتې ديو مهمې دندې دترسره کولو لپاره کافي نه دي. ورځپانه زياتوي: په کندهار کې د سي ائي.اي مرکز يو له هغو شپږو مرکزونو څخه دې چې متحده ايالات په ۲۰۰۱ ع کال کې پر افغانستان باندې له يرغل څخه وروسته جوړ کړ. دامرکزونه دخپلو فعاليتونو رپوټ په کابل کې خپل لوي مرکز ته ورکوي. فاينشل تايمز ورځپانه دپاکستان مقاماتو له خولې

ليکي: په همدې مياشت کې د سي ائي.اي. مشر جورج تنت پاکستان ته تللې وه چې له پاکستاني مقاماتو سره دهغو غرنيو لارو په باره کې چې القاعده ترې استفاده کوي معلومات تر لاسه کړي او همدارنګه د سي.ائي.اي. رئيس دافغانستان او پاکستان تر منځ سيموکي دعملياتو دپلان په باب هم خبري وکړي. دياوونې وړ ده چې پاکستان له افغانستان سره دکډ سرحد په اوږدوکې له څه مودې راهسې پوځي عمليات پيل کړي دي.

ده ها عزادار عاشورا در کربلا...

این انفجارها در مجاورت حرم کاظمین، از محلات شیعه نشین شهر، روی داده و حدود شصت کشته و گروهی زخمی برجای گذاشته است. برخی گزارشگران از پرتاب موشک به سوی اجتماع عزاداران حاضر در اطراف حرم کاظمین خبر داده اند. در عملیات دیگری در بغداد، خودرو حامل چند نظامی آمریکایی هدف پرتاب نارنجک قرار گرفت که در اثر آن، یک نظامی آمریکایی کشته و یک نظامی دیگر زخمی شدند. از پاکستان گزارش شده است که عزاداران شیعه در شهر کویته، واقع درجنوب غرب آن کشور، هدف انفجار بمب و تیراندازی مردان مسلح قرار گرفته اند. مقامات پاکستانی گفته اند هنگامی که گروهی از عزاداران از یکی از محلات مرکز کویته عبور می کردند، بمبی در مسیر آنان منفجر شد و سپس مردان مسلح به سوی آنان آتش گشودند. گفته می شود که در این حادثه سه نفر کشته و چندین نفر دیگر زخمی شده اند. با انتشار خبر حمله به عزاداران شیعی در عراق، سخنگوی وزارت خارجهٔ ایران چنین اقداماتی را محکوم کرد. حمیدرضا آصفی، سخنگوی وزارت خارجهٔ جمهوری اسلامی، قربانیان را افراد بی گناه و بی دفاعی خواند که با عشق به مقدسات خود، به سوگواری پرداخته بودند. وی گفته است که "متاسفانه استمرار حضور نیروهای اشغالگر نیز نتوانسته است امنیت مردم عراق را تامین کند و آنان باید مسؤولیت این حادثه را بپذیرند."

مجاهد

وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

● مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند.
● مطالب آمده مسترد نمی گردد .
● آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما
رضای خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا از عالی ترین آرزوهای ماست

دور ششم | سال دوم | شماره ۳۵ | چهارشنبه ۱۳ حوت ۱۳۸۲ | ۱۲ محرم الحرام ۱٤۲٤ - | 4 March 2004

انتخابات در دیدگاه های . . .

تعداد مجموعی رأی دهندگان را نا ممکن جلوه می دهد و از همین سبب است که دارالانشای برگزاری انتخابات وگردانندگان بین المللی این پروسه در ولایات کشور با نوعی چالش و عدم موفقیت کار خود را ارزیابی می کنند.

علی الرغم تمایل افغان ها به تأمین صلح وثبات درکشور، از جریان رویدادهای سیاسی افغانستان چنین بر می آید که به سر رساندن این برنامه ها بیشتر ممثل اهداف سیاسی قدرت های جهانی می باشد تا علاقه مندی خود افغان ها.

برگزاری انتخابات سال آینده با نگرانی هایی از سوی جامعه جهانی نیز همراه می باشد.

فرانس ویندرل فرستادهٔ خاص اتحادیه اروپا در مورد برگزاری انتخابات در جوزای سال اینده نگرانی هایی دارد. وی می گوید: انتخابات به وقت معین آن به شرطی برگزار گردد که منصفانه و نتایج آن برای تمام افغان ها قابل قبول باشد.

طی یک ماه گذشته وسایل اطلاعات جمعی در مرکز در مورد ثبت نام رأی دهندگان تبلیغات وسیعی انجام دادند، هرچند گزارش های متفاوتی از تعداد ثبت کنندگان نام برای رأی دهی در حوزه های مختلف شهر کابل داده می شود اما با گذشت هر روز این امیدواری کم رنگ تر می گردد که تعداد زیادی از مردم افغانستان اعم از زن ومرد درانتخاب کشور سهیم گردند.

به حوزهٔ ثبت نام رأی دهندگان در لیسه زرغونه یکی از مراکز پر نفوس ومرکزی شهر رفتم تا چگونگی ثبت نام رأی دهندگان را دریابم.

ساعت ده صبح بود، در بخش ثبت نام اناث چهار نفر زنی که چادری در سر داشتند وارد اتاق شدند، وقتی از آن ها نام شان را جویا شدم، نمی خواستند نام شان و عکس شان افشا گردد، بناءً از هرگونه ابراز نظر معذرت خواستند.

وقتی وارد اتاق ثبت نام مردها شدم، تعدادی از مراجعین را دیدم که جهت ثبت نام به این مرکز مراجعه کرده اند.

از محترم عبدالوکیل عضو تیم کاری ثبت نام کنندگان در این مرکز در مورد کارشان و تعداد کسانی که روزانه به این مرکز مراجعه می کنند پرسیدم وی گفت: در این مرکز هفت تیم کار می کند و روزانه یکهزار تا یکهزار و دو صد زن و مرد جهت اخذ کارت مراجعه می کنند.

محترم رجب علی یکی دیگر از اعضای این تیم رخدادهای جالبی از این مرکز قصه می کند: تعدادی از هموطنان ما اصلاً به ماهیت این کارت که چرا باید آن را به دست آرند، پی نبرده اند. ما خود شاهد رویدادهای جالبی بوده ایم. شخصی که کارت رأی دهی را از یکی از مراکز به دست آورده بود، مراجعه نموده می خواست تا مقداری مواد کمکی در برابر آن به دست آورد و به همین گونه شخصی با استفاده از بی اطلاعی یکی از شهروندان ما که صاحب سواد نبوده و ازماهیت اصلی این کارت خبری نداشته است یک عدد کارت را به مبلغ سه هزار افغانی به فروش رسانیده به عنوان این که با این کارت می تواند مواد کافی خوراکی کمکی به دست آورد.

عبدالوکیل

رجب علی

ضامن علی

این ها همه گواه بر این است که تعدادی از هموطنان ما هنوز به صورت دقیق از برگزاری انتخابات و به دست آوردن کارت رأی دهی آگاهی ندارند و نتیجهٔ به دست آمده از جریان ثبت نام خود شاهد این ادعاست.

وی می گوید به خاطر این که هموطنان ما از اهمیت این رویداد سیاسی اطلاع حاصل کنند و خود در پروسه رأی دهی سهیم گردند، روسا و وکلای نواحی شاروالی ملا امامان وسایر وسایل ارتباط جمعی باید مردم را از اهمیت برگزاری انتخابات آگاه سازند.

با تنی چند از شهروندان ما که جهت اخذ کارت در این مرکز مراجعه نموده بودند سر صحبت را آغاز کردم.

محمد هادی که پیشهٔ دریوری دارد می گوید: امده ام این کارت را بگیرم تا رئیس جمهور خود را تعیین کنم. ما مردم، رنج بسیار دیده ایم باید رئیس جمهوری را انتخاب کنیم که به غم این وطن ومردم بخورد.

تمیم احمد محصل انستیتوت طب کابل می گوید: مراجعهٔ ما به منظور سهم در پروسهٔ تاریخی انتخابات می باشد که برای اولین بار آن را تجربه می کنیم. در دوران های گذشته زمینهٔ انتخابات آزاد میسر نبوده و امروز این حق هر فرد افغان است که دراین پروسه سهیم گردد. امروز جای خوشی است که به چنین نقطه یی ازتاریخ کشور خود می رسیم. مردم ما با اراده آزاد خود هیچ گاهی سرنوشت اینده خود را رقم نزده اند. امروز پس از سال های زیاد ویرانی و بی سرنوشتی به این موفقیت دست می یابیم وباید با اراده خود رهبر آینده خود را بر گزینیم.

ضامن علی یک تن از شهروندان ما که پیشهٔ دهقانی داردمی گوید کارت را برای رأی دهی گرفته ام. این کارت را گرفته ام تا به یک شخص خوب و نیکوکار که برای مردم و وطن ما خدمت کند، رای دهم.

نامزد های ریاست جمهوری آینده مورد تهدید قرار می گیرند!

مطابق گزارش بی.بی.سی. که شام ۱۱ حوت به نشر رسیده است، محمد محقق وزیر پلان دولت انتقالی اسلامی افغانستان که یک تن از کاندیدان برای احراز مقام ریاست جمهوری آینده می باشد، گفته است: برخی از نامزدهای ریاست جمهوری موردتهدید قرار گرفته اند. او از این که رئیس دولت انتقالی اسلامی از رادیو وتلویزیون در مبارزهٔ انتخاباتی به نفع خود استفاده می کند و مردم هم تحت فشار قرار داده می شوند تا به یک جانب رأی بدهند نیز انتقاد کرده است.

لازم به یاد آوری است که سخن گوی ریاست دولت انتقالی این اظهارات آقای محقق را رد نموده وگفته است: حقیقت ندارد که کسی از نامزدها مورد تهدید قرار گرفته باشد وآقای محقق سخنان نامشخصی گفته است، این صحبت ها مجهول بوده و صحت ندارد. سخن گوی دولت اضافه نموده است که: آقای کرزی هنوز به صورت رسمی خود را برای ریاست جمهوری آینده کاندید نکرده است.

از سرگیری برنامه بازگشت پناهندگان افغان به کشورشان

کمیساری های عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان مجددا برنامه بازگرداندن پناهندگان افغان از پاکستان را به اجرا گذاشته است. این برنامه سال گذشته در پی کشته شدن یکی از اتباع فرانسوی این کمیساری ها به حال تعلیق درآمده بود. آژانس پناهندگان سازمان ملل تصمیم دارد به ۴۰۰ هزار پناهنده افغان برای بازگشت به کشورشان کمک کند. کمیساری های عالی سازمان ملل در امور پناهندگان طی دو سال اخیر، یک میلیون و نهصد هزار پناهنده افغان را به کشورشان بازگردانده است. اما رشته حملات مرگبار هفته های اخیر علیه کارکنان سازمان های بشردوستانه، باعث نگرانی در مورد وضعیت امنیتی سازمان های غیردولتی شده است. اکنون چهار ماه از زمانی که بیناگوسلاز، کارمند فرانسوی آژانس پناهندگان سازمان ملل متحد در شهر غزنی افغانستان و در یک خودروی دارای نشان سازمان ملل هدف گلوله قرار گرفت، می گذرد. در ماه های قبل از آن نیز کارکنان سازمان های امدادی در افغانستان هدف حمله قرار گرفته بودند و این حملات به پیکارجویان ضد دولت نسبت داده شده بود.

ده ها عزادار عاشورا در کربلا، بغداد و کویته جان باختند

وقوع یک رشته انفجارها در مرکز کربلا و کاظمین در بغداد ده ها تن از عزاداران عاشورا، و احتمالا چندین زایر ایرانی را کشته و زخمی کرده است و در پاکستان نیز عزاداران شیعی هدف تیراندازی و انفجار بمب قرار گرفته اند.

انفجارهای کربلا زمانی روی داد که هزاران تن از شیعیان از سرتاسر عراق و چند کشور دیگر در گروه های عزادار به منظور برگزاری مراسم عاشورا به مناسبت سالگرد شهادت امام حسین و یاران وی در اطراف منطقهٔ حرم در مرکز این شهر گرد آمده بودند.

براساس برخی گزارش ها، گروهی از عزاداران ایرانی نیز، در کنار زایرانی از سایر کشورها، در این مراسم حضور داشتند اما هنوز گزارشی قطعی از تلفات احتمالی آنان انتشار نیافته است. براساس جدیدترین گزارش ها، کشته شدن دست کم پنجاه نفر در کربلا تایید شده است و شاهدان عینی از مشاهدهٔ اجساد متلاشی قربانیان در نزدیکی حرم حضرت ابوالفضل، که ظاهرا محل شدیدترین انفجار بوده، سخن گفته اند. به گفتهٔ خبرنگار بی بی سی در کربلا، دست کم شش مورد انفجار پی در پی مرکز این شهر را لرزاند. برخی گزارش ها از بازداشت افرادی در ارتباط با این حملات خبر داده اند اما این گزارش ها هنوز تایید نشده است. همزمان، وقوع چندین انفجار در شهر بغداد، پایتخت عراق، نیز گزارش شده است.

ص۷